

(čl. III tohoto zákona), podle jehož ustanovení [§ 6 odst. (1)] mohl býti žalobce prozatímně zvolen obecním zastupitelstvem jen po provedeném veřejném konkursu. Tento veřejný konkurs byl podle zjištění prvního soudu nahrazen vyhláškou ze dne 3. ledna 1920, které se i žalobce v žalobě dovolal, a netvrdil ani neprokázal za řízení v první stolici, že veřejný konkurs na uvedené místo byl proveden ještě jiným způsobem než vyhláškou, o kterou jen svůj nárok opírá i v dovolání, v němž výslovně tvrdí, že byl přijat do služeb žalované obce na základě vyhlášky usnesením obecního zastupitelstva dne 25. ledna 1920. Než tento způsob zveřejnění soutěže neodpovídal předpisu odst. (1) § 6 zákona čis. 16/1920 sb. z. a n., neboť šlo o místo vedoucího elektromontéra, jenž podle vyhlášky měl býti zřízen pro dohled a udržování veřejné sítě elektrického podniku v pořádku a měl prováděti též instalace. Takové služby vyžadovaly nejen předběžného elektrotechnického vzdělání, nýbrž i technické praxe a odborné zkušenosti, jimiž také žalobce svou žádost ze dne 5. ledna 1920 odůvodňoval. Za účinnosti zákona čis. 16/1920 sb. z. a n. však nemohl býti obecní zřízenec ani prozatímně ustanoven na takové místo obecním zastupitelstvem bez řádně provedeného veřejného konkursu podle velícího předpisu § 6 tohoto zákona, jenž právě vyžaduje, aby vypsání místo nezůstalo omezeno jen na místní uchazeče, nýbrž aby veřejným vypsáním místa byl získán větší a spolehlivější výběr mezi žadateli. Zákonem stanovené provedení veřejného konkursu nelze tedy nahraditi pouhou vyhláškou na obecní desce. Na základě pouhé vyhlášky nemohl býti žalobce dne 25. ledna 1920 platně ustanoven prozatímním obecním zaměstnancem ani kdyby se bylo obecní zastupitelstvo na jeho volbě usneslo, poněvadž by bylo při svém usnesení porušilo velící předpis odst. (1) § 6 zákona čis. 16/1920 sb. z. a n., pro jehož nezachování nemohlo usnesení založiti právní účinky podmíněné v zákoně určitou formou, t. j. provedením veřejné soutěže na takové místo (srov. sb. n. s. 3807, 5197). Že obecní zastupitelstvo nemohlo své jmenovací právo podle § 6 odst. (1) zákona čis. 16/1920 mu náležející přenést na elektrárenský odbor, bylo již odůvodněno v rozhodnutí sb. n. s. čis. 5197, k němuž se pro stručnost odkazuje. I kdyby tedy byl elektrárenský odbor žalobce ve schůzi dne 25. ledna 1920 ustanovil prozatímním zřízencem elektrárny, nemělo by jeho ustanovení právní účinnosti.

Čís. 12680.

Závazek směnečného rukojmího, ač jest obsahově týž jako závazek hlavního dlužníka, jest závazkem samostatným, vyvěrajícím z vlastního právního důvodu a přistupujícím kumulativně k principálnímu závazku.

Směnečný rukojmí nemůže uplatniti s úspěchem námitky z osoby toho, za koho se zaručil.

Sečkáni hlavnímu dlužníku nepůsobí ve prospěch jeho avalisty. Totéž platí i při příročí, poskytnutém hlavnímu dlužníku.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, Rv I 497/33.)

Žalovaní se směnečně zaručili za vydatele směnky, družstvo v R. Směnečný platební příkaz proti směnečným rukojmím ponechal procesní soud první stolice v platnosti, neuznav za opodstatněnou námitku žalovaných, že příročí povolené vydateli působí i pro ně. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. vytýkají dovolatelé, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po právní stránce, uznáv, že příročí, povolené spolužalovanému družstvu v R., nepůsobí i pro ně jako směnečné rukojmí. Než právnímu názoru odvolacího soudu jest přisvědčiti. Dovolatelé si neuvědomují podstatu směnečného rukojemského závazku na rozdíl od prostého rukojemství obecnoprávního. Rukojemskou smlouvou (obecnoprávní) se zavazuje rukojmí, že uspokojí věřitele pro případ, kdyby hlavní dlužník nedostal své povinnosti (§ 1346 obč. zák.). Rukojmí ručí z pravidla jen potud, pokud je zavázán hlavní dlužník. Pozdější změny hlavního závazku, pokud přesahují rozsah ručení rukojmího, se ho netýkají. Změny však, které jsou ke prospěchu, může uplatňovati. Zánikem závazku hlavního dlužníka zaniká i závazek rukojmího (§ 1363 obč. zák.). Jest tedy závazek obecnoprávního rukojmího přísně akcesorický, závislý na závazku hlavního dlužníka (materiální akcesornost)). Jinak je tomu u směnečného rukojmího. Podle § 63 sm. zák. je rukojmí zavázán stejně jako ten, za koho se zaručil. Jeho závazek je však platný i tehdy, je-li závazek toho, za koho se zaručil, neplatný z jiných důvodů než pro vadu formy. Materiální platnost hlavního závazku není podmínkou platnosti směnečného rukojemství, dostačí, ale je také nutno, aby byl principální skripturní akt formálně platný. Platí zde tudíž zásada t. zv. formální akcesornosti, nikoli též zásada materiální akcesornosti jako v právu občanském. Z toho patrno, že závazek směnečného rukojmího, i když obsahově jest týž jako závazek hlavního dlužníka, jest závazkem samostatným vyvěrajícím z vlastního právního důvodu a přistupujícím kumulativně k principálnímu závazku. Nemůže proto směnečný rukojmí uplatnit s úspěchem námitky z osoby toho, za koho se zaručil. (Staub-Stranz čl. 81 pozn. 15, Rouček 5. vyd. bod 134 B). Ze samostatnosti směnečného závazku rukojmího vyplývá také, že sečkání hlavnímu dlužníku nepůsobí ve prospěch jeho avalisty (srov. Michaelis str. 357 — pozn. 11, Lehmann str. 475 pozn. 2). Tato zásada platí i při příročí, poskytnutém hlavnímu dlužníku, neboť příročí není tu v podstatě než sečkáním, nucenou prolongací směnky, působící proti směnečnému věřiteli. Příročí ve prospěch určitého dlužníka znamená totiž, že proti tomuto dlužníku po určitou dobu nemohou býti žádné již dospělé nároky, zejména ani směnečné pohledávky, soudně vymáhány. Účinky příročí působí tudíž jen ve prospěch toho, komu bylo příročí povoleno, nikoli také ve prospěch osob třetích, zvláště ani ve prospěch jeho samostatně zavázaného směnečného rukojmího.